

Dr. Em. Lokay: Studie o rodu: Hladkon, *Liosoma* Stephens. (Acta Societ. Entom. Bohemiae. V, 1908, p. 103—138, 15 fig.)

Szerző az ormányos bogarak *Liosoma* nemét tette tanulmány tárgyává és ezen dolgozatában számol be vizsgálatairól. A mennyire a cseh nyelven megírt dolgozattól tájékozódni lehet 20 faj meghatározó táblázatát és ezek részletes leírását nyújtja, közöttük egy új fajt is találunk, a *L. Formáneki*-t Krajnából, melynek latin leírását és képét is adja. A legtöbb faj hímvevseje is le van rajzolva. Új a *L. deflexum*-nak egy fajváltozata is Franciaországból, melyet szerző *var. Bang-Haasi*-nak nevez. Minket közelebbről az érdekel, hogy szerző a BRANCSIK által Trencsén vármegyéből leírt *L. carpathicum* és *var. ruficollis*-t a *Liosoma cribrum* szinonimái közé sorolja és hogy a *L. bosnicum* K. DAN. két újabb termőhelyét közli a Keleti-Kárpátokból (Csernahora, Máramaros). CSIKI.

*

Edmund Reitter: Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches. I. Band. Mit 66 Text-Illustrationen und 40 Farbendrucktafeln. zusammengestellt und redigiert von DR. K. G. LUTZ. p. IX. + 248. Stuttgart, 1908.

A német bogarászati irodalom újból egy jó kis könyvecskével gyarapodott, mely egyúttal a német tanítók természettudományi egyesülete munkáinak 22. kötetét képezi. Nevezett egyesület elhatározta, hogy tagtársai részére jó kézikönyveket ad ki, melyekből hazájuk természeti kincseit könnyen megismerhessék. Így sorra került egy a bogarakat ismertető kézikönyv kiadása. A munka megírására megnyerték REITTER ÖDÖN császári tanácsost, az általánosan ismert kiváló szaktudóst. Terv szerint a Német Birodalom bogarait kellett volna analitikus módszerben ismertetni, szerző azonban lakóhelyének (Morvaország) faunáját is felvette és így LETZNER-t követvén még Csehországot és Sziléziát sem mellőzhette. Az I. kötet az általános részen kívül a bogarak első alrendjét és hadát, a Caraboideákat tárgyalja. Az általános részben szerző a bogarak morfológiai viszonyait tárgyalja, majd ismerteti a gyűjtőeszközöket és azok használatát, a preparálást, a gyűjtemény berendezését stb., egyszóval röviden megismerteti olvasóival mindazt, amit tudniok kell. A tüzetes részen röviden ismerteti a családokat és nemeket, közli a felölelt területen előforduló fajok rövid meghatározó kulcsát és a könyv első felében röviden a fajokat is jellemzi, utóbb azonban a helyszűke miatt ettől el kellett tekintenie. Jegyzet alakjában több új faj és fajváltozat leírását találjuk, ezek legnagyobb részt nem németországiak, néhány faj részére pedig új alnemeket állít fel a szerző. Újak a következők: *Bembidion lamprinulum* (Kaukázus), *B. Haupti* (Ordubad),

B. punctulatum var. *bracteonoides* (Kaukázus, Talysh), *B. nitidulum* var. *lyrikense* (Kaukázus, Lenkoran), *Trechus bescidicus* (Beszkidek, Cseh-erdő), *Patrobus austriacus* (Alsó-Ausztria: Schneeberg), *Amara nitida* var. *imbella*, *Harpalus pygmaeus* ab. *pygmaeolus* (Bajorország), *Oodes Hahni* (Tashkend, Bokhara), *Lebia scapularis* ab. *insolita* (Szíria: Akbes), *Hydroporus Lutzi* (Galiczia), *Agabus inguttatus* (Kaukázus) és *Gyrinus fulviventris* (Szíria: Akbes). Új nevet kapott a *Lionychus unicolor* Fleisch. (nec Heyd., Schilsky) = *Fleischeri*. Az új alnemek pedig a következők: *Pterostichus* subg. *Parasteropus* (*Pt. Illigeri* részére), *Harpalus* subg. *Acardystus* (*H. rufus* stb. részére) és *Chlaenius* subg. *Stenochlaenius* (*Chl. coeruleus* és *anchomenoides* részére) és és subg. *Chlaeniellus* (*Chl. variegatus*, *vestitus* stb. részére). A kötethez mellékelt 40, illetőleg 20 mindkét oldalára nyomott színes tábla nagyon sikerültnek mondható, a közbe alkalmazott részlet és lárvarajzok azok becsét nagyon emelik. A táblák rajzai főleg STURM, DEJEAN, JACQUELIN-DUVAL, FOWLER és SCHIÖDTE ismert munkáiból vétettek át. Sajnálunk kell azonban, hogy a kiadó helykímélés szempontjából a testrészek nevének teljes kiírása helyett rövidítések alkalmazását kötötte ki, a mi a meghatározó kulcsok használatát megnehezíti. Ugyancsak költségkímélésből nagyon gyarló papirosra nyomatták a munkát, a mi az elég jól sikerült és csinos táblák mellett nagyon is szembeötlik. A munka rövidre szabott szövege és táblái révén Németországon túl is el fog terjedni. CSIKI.

Szerkesztői üzenetek.

D. A. (Munkács). — Köszönettel vettük sorait és szívesen megfelelelünk kívánságának. A rovargyűjtő eszközöket és az egyéb hozzávalókat a „Hazai Zoologiai Laboratorium”-tól (Budapest, VII. Damjanich-utca 36) rendelheti meg. Külföldi czégek közül a „Winkler & Wagner, Wien XVIII. Dittes-Gasse 11” czéget ajánlhatjuk leginkább. Jó eszközöket szállít még Deyrolle Párizsban, Niepelt Zirlauban és mások, de eszközeiket a magas vám nagyon megdrágítja.

K. J. (Kondoros). — Előfizetőink csereajánlatát szívesen és díjmentesen közöljük. Megjegyzendőnek tartjuk azonban, hogy nálunk Magyarországon a cserebelés kevésbé elterjedt, gyűjtőink ugyanis többnyire csak hazánk faunáját gyűjtik és nagy súlyt fektetnek arra, hogy gyűjteményükben lehetőleg minden példány saját gyűjtésük eredményeként foglaljon helyet. Ez helyes is, mert így nagyobb gondot fordíthatnak az állatok életviszonyainak megfigyelésére és sohasem fognak a külföldön olyan divatos „tömegben való gyűjtésnek” hódolni, mely nem egy ritka faj kipusztítására vezet.

Többeknek. — Folyóiratunk terjedelmét nem apasztottuk, az ez idei kötet is legalább 15 ívnyire van tervezve, de úgy határoztuk, hogy havonként csak egy ívet adunk és egy füzetet pedig négy ívre bővítettük ki, hogy ebben egy terjedelmesebb munka láthasson napvilágot, ezáltal akarárn a „folytatásos” cikkek számát apasztani. Ilyen közlésre váró cikkeink közül felemlíthetjük a magyarországi „díszbogarak (*Buprestidae*)” és a „dongók (*Bombus*)” meghatározó kulcsait; hasonló meghatározó kulcs készül „hangyáinkról” is, de ez utóbbi valószínűleg már csak a jövő évi kötetre fog maradni.